

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.043/2023/4.

A Debreceni Ítéltábla a Mészáros Ügyvédi Iroda (Cím8, eljáró ügyvéd: dr. Nagy Ákos) által képviselt Felperes 3525 Miskolc, Mátyás király u. 48. II/3. szám alatti lakos felperesnek -, a dr. Rácz Zoltán ügyvéd (cím9) által képviselt Alperes Cím1 alatti székhelyű alperes ellen, azonnali hatályú felmondás jogellenességének jogkövetkezménye iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 6.M.70.196/2022/27. számú ítéletével szemben az alperes által 28. sorlszám alatt benyújtott fellebbezése alapján folyamatban volt másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi a perköltségre vonatkozó rendelkezést és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 140 170 (száznegyvenezer-százhetven) forint elsőfokú perköltséget, továbbá megállapítja, hogy 134 484 (százharmincnégyezer-négyszáznyolcvannégy) forint kereseti illeték marad az állam terhén.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 41 700 (negyvenegyezer-hétszáz) forint másodfokú perköltséget, és megállapítja, hogy 105 072 (százötezer-hetvenkettő) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint a felperes 2015. június 8. napjától segédfelügyelő munkakörben állt munkaviszonyban az alperesnél.

[2] 2022. november 5. napján az alperes képviseletében tanú4, tanú1, tanú2 és tanú3 a szolgálatban lévő teljes állomány átfogó ellenőrzését folytatta le, ennek keretében ittasság-

vizsgálatot végeztek reggel 5.00 órától. A felperes esetében a digitális szonda pozitivitást jelzett, a kijelzőn „alkohol” felirat jelent meg. Ezt követően a felperesnél folyadékkristályos szondát alkalmaztak, ami 0,5 ezreléket jelzett a színskála alapján. A vizsgálatot végző tanú3 a felperesnek mindkét szondát és annak eredményét megmutatta.

[3] Az ittasságvizsgálatról készült jegyzőkönyvben rögzítették a felperes elmondása alapján, hogy előző nap 19.00 órakor fogyasztott alkoholt – 0,5 liter vörösbort –, a fentiekben megállapított alkoholos befolyásoltság mértékét, valamint azt, hogy a felperes véralkohol-vizsgálatot nem kér. Az ellenőrzést követően tanú4 osztályvezető tájékoztatta a felperest, hogy nem léphet szolgálatba, menjen haza és a beosztás szerinti következő munkanapon jelenjen meg a munkáltatónál.

[4] A felperes részére aznapra társával, (MUNKATÁRS)ral megfigyelési feladat volt előírva gépjárművel, amit (MUNKATÁRS) vezetett volna.

[5] A felperes az ittasság vizsgálatakor az ittasságra utaló kirívó magatartást nem tanúsított, alkoholos befolyásoltság jele nem látszott rajta, a viselkedésén semmi különös nem volt tapasztalható.

[6] Az alperes 2022. november 7. napján a felperes munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással megszüntette. Ennek indokolása utalt a lefolytatott ittasság-vizsgálati ellenőrzésre, annak eredményére, illetve, hogy a felperes elismerte az alkoholfogyasztás tényét és nem kérte a véralkohol-vizsgálatot. Rögzítette továbbá, hogy a felperes ezzel a magatartásával megszegte a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 52. § (1) bekezdés a) és b) pontjában előírt munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan és jelentős mértékben azzal, hogy 2022. november 5. napján a munkáltató által előírt helyen munkavégzésre nem alkalmas állapotban jelent meg.

[7] A felperes 2022. november 17. napjától 90 napig álláskeresői járadékban részesült, összesen bruttó 794 430 forint összegben, majd 2023. február 15. napjától napi bruttó 3093,33 forint összegű álláskeresői segélyt folyósítottak részére.

[8] A felperes módosított keresetében az azonnali hatályú felmondás jogellenességét állítva összesen bruttó 358 037 forint elmaradt munkabér, 2023. január 1-től augusztus 31. napjáig terjedő időre nettó 133 968 forint cafetéria, továbbá három havi, 821 400 forint összegű végkielégítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kérte az alperes marasztalását a perrel felmerült költségeiben is.

[9] Keresetében azt állította, hogy a szondát nem mutatták meg neki, annak eredményét tényként közölték, a vizsgálat napján munkaképesnek érezte magát. tanú4 arról tájékoztatta, hogy aznapra szabadságot írnak ki részére és a szondáztatásnak nem lesz jogkövetkezménye, ezért ismerte el az ittasság tényét és ezért nem kért vérvételt. A felmondást jogellenesnek tartotta amiatt is, hogy a véralkohol-vizsgálattal kapcsolatos alperesi Szabályzatot nem tartották be és a perbeli napon más vizsgálattal érintett személynek is lett pozitív a szondáztatás eredménye, azonban az éritettnek nem szüntették meg a jogviszonyát.

[10] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperesnek perköltségben való marasztalását kérte. A felperesi állítással ellentétben előadta, hogy tanú4 nem tett olyan nyilatkozatot, hogy az ittasságának nem lesz jogkövetkezménye, a vizsgálati eredményt megmutatták a felperes részére. Hivatkozott a munkáltatónál érvényben lévő, „Az alkoholos állapot ellenőrzési rendjéről” szóló szabályzatban (a továbbiakban: Szabályzat) foglaltakra és arra, hogy a felmondás indoka valós, abból okszerűen következett a munkaviszony megszüntetése.

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletében a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére elmaradt jövedelem címén igényelt kártérítésként bruttó 358 037 forintot, cafetéria juttatás címén nettó 133 968 forintot, valamint végkielégítés címén bruttó 821 400 forintot. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 83 401 forint perköltséget és megállapította, hogy 131 424 forint eljárási illeték a pervesztes alperes személyes illetékmentessége folytán az állam terhén marad.

[12] Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság felhívta az Mt. 52. § (1) bekezdés a) és b) pontját, az Mt. 64. § (1) bekezdés c) pontját és annak (2) bekezdését, az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontját, illetve a 82. § (1) és (3) bekezdését, valamint a 77. § (3), (4) bekezdését. Utalt az alperes által hivatkozott Szabályzatra, melynek III.1. pontja szerint a munkavállaló a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban történő munkavégzési kötelezettségéből eredően szeszszita-befolyástól mentes állapotban köteles a munkavégzés helyén a munkarend szabályai szerint megjelenni és munkát végezni, a III.2. pontra, mely alapján a munkavállaló a munkaidőben teljes abszolút alkoholtilalom alá esik, továbbá a IX.9. pontra, mely szerint a munkaviszony megszűnését vonhatják maguk után: a rendészeti területére lépés és ott tartózkodás ittas állapotban, alkoholtól befolyásolt állapotban történő munkavégzés.

[13] Az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy az azonnali hatályú felmondásnak az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltételei fennállnak-e.

[14] Az alperesnél érvényben lévő Szabályzataból azt a következtetést vonta le, hogy az alperesnél nem volt teljes alkoholtilalmat előíró munkáltatói Szabályzat, a zéró-toleranciára vonatkozó kifejezett rendelkezés a munkaviszony megszüntetésével

összefüggésben nem volt, és nem igazolt az alperes olyan gyakorlatot, ami a teljes alkoholtilalom előírását erősítette volna meg. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes esetében a csekély alkoholos befolyásoltság önmagában minden további körülmény vizsgálatától függetlenül nem járhat automatikusan a munkaviszony azonnali hatályú megszüntetésének következményével. Az alperes a perben nem bizonyította, hogy a felperes olyan alkoholtól befolyásolt állapotban volt, mely akadályozta a munkavégzési kötelezettsége teljesítését, az ittasság-vizsgálatkor a munkaköri feladatai ellátásában és a munkatársaival való kapcsolattartásban. A fentiek eredményeként az alperes nem igazolta az azonnali hatályú felmondásban szereplő indok valóságát, így az jogellenes, és ezért marasztalta az összecszerülésében nem vitatott, az Mt. 82. § (1), (3) bekezdése alapján a felperesnek járó elmaradt munkabér és cafetéria, továbbá végkielégítés összegének megfizetésében.

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, másodlagosan pedig a megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, a felperesnek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiben való marasztalásával.

[16] Az ítélet hatályon kívül helyezése körében elsőként arra hivatkozott, hogy a felperes keresetéből és az eljárás során tett nyilatkozataiból sem derül ki, hogy a felmondást miért tartja jogellenesnek, nem hivatkozott arra, hogy a felmondás indokolása nem valós vagy nem okszerű és a tényállítás és a kereseti kérelem közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelést sem adott elő. Ebből következően, mivel a keresetlevél nem felelt meg a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 170. § (2) bekezdés d) pontjában foglaltaknak, így azt a Pp. 176. § (2) bekezdés e) pontja alapján vissza kellett volna utasítani, illetve a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárást meg kellett volna szüntetni.

[17] Az ítélet hatályon kívül helyezését kérte amiatt is, hogy az elsőfokú ítélet hiányos, az nem tartalmazza a Pp. 346. § (4) bekezdése szerint a felperesnek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, nyilatkozatát és azok alapján rövid ismertetését, azaz a jogi érvelését, így az ítélet jogszabálysértő.

[18] A hatályon kívül helyezés harmadik indoka szerint az elsőfokú bíróságnak a Pp. 237. § (3) bekezdés a) pontja szerint az anyagi pervezetés körében a felek tudomására kellett volna hoznia, hogy a munkáltatónál érvényben lévő Szabályzat rendelkezését eltérően értelmezi, ennek elmaradása miatt pedig nem tudta bizonyítani azt a gyakorlatot, miszerint az alperesnél teljes alkoholtilalom van érvényben. Ennek alátámasztására csatolta volna az alperesnél érvényben lévő 1/2020. számú igazgatói utasítást a Alperes Közszolgálati Szabályzatáról, bizonyította volna, hogy az aznapi vezénylés, szolgálati feladatok kijelölése csupán még terv, és a szolgálatot teljesítő munkatársak észlelése alapján más feladatok ellátásával is megbízhatja a szolgálatban lévő közterület-felügyelőt és segédfelügyelőt. Ennek körében előfordulhatott volna, hogy a felperes akár gépjárműhasználatra is jogosulttá válhat a feladat jellegéből adódóan, amikor is köteles betartani a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.05.) KPM-BM együttes rendelet előírásait, ami a szabálysértési törvény és a

Büntető Törvénykönyv vonatkozó rendelkezéseivel együtt értelmezve egyértelműen tiltja az alkoholtól befolyásolt állapotban történő gépjárművetést. A zéró-toleranciára vonatkozó gyakorlatot bizonyította volna azzal is, hogy becsatolja az összes alkoholfogyasztást bizonyító alkoholszondás ellenőrzési jegyzőkönyvet és igazolta volna, hogy az azokban szereplő pozitív eredmény esetén az érintett munkavállaló jogviszonyának megszüntetéséről döntöttek.

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására irányuló kérelmében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból helytelen jogi következtetésre jutott. A hivatkozott Szabályzat álláspontja szerint teljes abszolút alkoholtilalomról rendelkezik és tévesen értelmezte az elsőfokú bíróság az MK 122. sz. állásfoglalás 2. pontját is.

[20] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperest a másodfokú eljárással felmerült költségeiben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a kereset tartalmát a tényállás és a kereseti kérelem közötti összefüggés levezetésére szolgáló jogi érveket tisztázta, a bizonyítási eljárás eredményeként helytálló jogi következtetésre jutott. Az alperes semmilyen bizonyítási indítvány megtételétől nem volt eltiltva, melynek elmaradása az elsőfokú bíróságra nem hárítható át. Az elsőfokú bíróságot további anyagi pervezetési kötelezettség nem terhelte, az eltérő jogértelmezést csak abban az esetben kell a bíróságnak feltárnia, amennyiben az a felekétől eltérő. Kifejtette, hogy a felperes, mint segédfelügyelő gépjárművet nem vezethet, ami az esetében teljességgel kizárt is, mivel gépjárművezetésre érvényes jogosítvánnyal nem rendelkezik.

[21] A fellebbezés az alábbi indokoknál fogva részben megalapozott.

[22] Az ítéltábla a felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között gyakorolta, ugyanis a fellebbezésben hivatkozottakon túl az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésre okot adó körülményt nem észlelt [Pp. 370. § (2)-(3) bekezdés], és a fellebbezésben nem hivatkozott, az elsőfokú bíróságtól eltérő anyagi pervezetést sem tartott indokoltnak [Pp. 370. § (4) bekezdés]. Ennek során a fellebbezési kérelmek sorrendjében elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a fellebbezésben foglaltak alapján megvalósult-e a Pp. 379. § és 381. §-ában szabályozott eljárási szabálysértés, ami az elsőfokú bíróság ítéletének kötelező vagy mérlegelhető hatályon kívül helyezését eredményezheti.

[23] Az eljárás megszüntetése és az ítélet kötelező hatályon kívül helyezése körében az ítéltábla az alábbiakra kíván rámutatni:

[24] Helyesen hivatkozott arra az alperes, hogy a Pp. 170. § (2) bekezdés d) pontja szerint a keresetlevél érdemi részében fel kell tüntetni az érvényesíteni kívánt jog, a

tényállítás és a kereseti kérelem közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelést, azonban ez az eljárási szabály a jogi képviselővel eljáró félre vonatkozik. A jelen perben azonban a felperes a keresetlevelet még jogi képviselő nélkül nyújtotta be, így rá a Pp. 247. § az irányadó, melynek (1) bekezdéséből következően ilyen esetben a félnek nem kell feltüntetni a jogalapot és a jogi érvelést, hanem a (2) bekezdés alapján az érvényesíteni kívánt jogot és az anyagi jogi kifogást az annak alapjául szolgáló tények előadásával kell megjelölni. Amennyiben a keresetlevél hiányos, úgy a Pp. 115. § és a 248. §-a szerint határidő tűzésével a bíróságnak fel kell hívnia a felperest azok pótlására, a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetéssel együtt. A bíróság a Pp. 176. § (2) bekezdésében, illetve a Pp. 248. § (1) bekezdés utolsó fordulatában foglaltak szerint csak ebben az esetben, a hiánypótlási kötelezettség elmulasztása vagy hiányos teljesítése esetén rendelkezhet a keresetlevél visszautasításáról. Így a keresetlevél visszautasításának van helye a Pp. 176. § (2) bekezdés e) pontja szerint, ha a keresetlevél nem tartalmazza a 170. §-ban, illetve a Pp. 247. §-ban előírt kellékeket.

[25] Amennyiben azonban hiánypótlást elfogadva a keresetlevelet befogadja és azt az ellenkérelem benyújtására irányuló felhívással az alperesnek kiadja, a keresetlevél visszautasítása már jogszabályi rendelkezés hiányában kizárt.

[26] A per ezen szakaszában a per megszüntetése jöhetett volna csak szóba, azonban a Pp. 240 § (1) bekezdés a) pontja akként rendelkezik, hogy a bíróság az eljárást – a g) pont szerinti kivétellel, annak bármely szakaszában – hivatalból akkor szüntetheti meg, ha a keresetlevelet már a 176. § (1) bekezdés a)-i) pontja, a 176. § (2) bekezdés a)-c) pontja alapján vissza kellett volna utasítani. Ezek a jogszabályhelyek azonban a keresetlevél visszautasításának nem azt az esetkörét szabályozzák, amely a jelen perbeli esetben megtörtént és amelyre az alperes a fellebbezésében hivatkozott, nevezetesen, hogy hiánypótlás nélkül vagy akár hiánypótlás után is hiányos keresetlevelet vissza kell utasítani. A hiányos keresetlevél bíróság részéről történő befogadása nem permegszüntetési ok, ebből következően a keresetlevél hiányosságát, amennyiben az elsőfokú bíróság csak ekkor észlelni, már nincs helye az eljárás hivatalbóli megszüntetésének.

[27] Tekintettel arra, hogy a Pp. 379. §-a akként rendelkezik, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel – teljes egészében vagy abban a részében, amelyre a megszüntetés oka fennáll – hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti, ha a 240. § (1) bekezdése szerinti ok az első- vagy a másodfokú eljárásban fennáll, így az ítélet hatályon kívül helyezését és a per megszüntetésének csak akkor van helye, amennyiben azt a Pp. 240. §-a is lehetővé teszi. Ennek a jogszabálynak a rendelkezése folytán ezért nem látott lehetőséget az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére.

[28] Az alperes a fellebbezésében másodlagosan a Pp. 381.§-a alapján az ítélet mérlegelhető hatályon kívül helyezését kérte, az elsőfokú bíróságnak a Pp. 346. § (4) bekezdésében foglaltak megsértése miatt, mely szerint az ítélet indokolása hiányos, az nem tartalmazza a felperesnek a per tárgyára vonatkozó kérelmét és jogi érvelését.

[29] Az ítéltábla ezzel kapcsolatban elsődlegesen azt hangsúlyozza, hogy erre csak kivételesen és olyan szélsőséges helyzetben kerülhet sor, ha nem állapítható meg a döntés oksága. Fontos kiemelni azonban azt is, hogy a Pp. mérlegelési lehetőséget ad a másodfokú bíróságnak, melyben azt kell vizsgálnia, hogy a fellebbezésben hivatkozott eljárási szabálysértés az ügy érdemi döntésére kihatott-e és ezzel együtt fennáll-e az a konjunktív feltétel is, hogy annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem célszerű.

[30] Az ítéltábla azonban a fellebbezésben hivatkozottakkal ellentétben megállapította, hogy az ítélet [15] bekezdésében az elsőfokú bíróság rögzítette jogcím és összepszerűség megjelölésével a felperes kereseti kérelmét és a [17]-[19] bekezdésekben azt is, hogy tartalma szerint a felperes azért tartja jogellenesnek a felmondást, mert a felmondásban írtakkal szemben munkaképesnek érezte magát, az alperes nem tartotta be a véralkohol-vizsgálattal kapcsolatos Szabályzatát és hogy a munkáltatónál más esetben ugyanilyen okból nem szüntették meg a jogviszonyt. Az ítéltábla azáltal, hogy az ítélet nem tartalmazza a kereset jogszabályi hivatkozását és az alperes által elvárt mértékben a jogi érvelést, az elsőfokú eljárás megismétlését nem látta szükségesnek. Az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként az alperes a felperes keresetével tisztában volt, az elsőfokú bíróság a szükséges anyagi pervezetést elvégezte, így az ügy érdemi eldöntésére kiható eljárási szabálysértést nem lehetett megállapítani.

[31] Megalapozatlannak tartotta az ítéltábla az alperesnek az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére irányuló kérelmét abból az okból is, hogy az elsőfokú bíróság az eljárása során megsértette a Pp. 237. § (3) bekezdését, azaz nem tájékoztatta a feleket arról, hogy az általa hivatkozott jogszabályi rendelkezést – egészen pontosan a Szabályzatot – az általuk hivatkozottakkal ellentétben, attól eltérően értelmezte, és az erről való tájékoztatás elmaradása miatt volt elzárva a további bizonyítás lehetőségétől.

[32] Az ítéltábla ehhez kapcsolódóan megállapította, hogy az alperes a Pp. 237. § (3) bekezdés a) pontját tévesen értelmezte. A jogszabály akként rendelkezik, hogy a bíróság hozzájárul a jogvita kereteinek tisztázásához azzal, hogy a felek tudomására hozza, ha az általuk hivatkozott *jogszabályi rendelkezést* eltérő értelmezi. Ebből elsődlegesen az következik, hogy csak és kizárólag jogszabályi rendelkezések eltérő értelmezése esetén van helye anyagi pervezetésnek. A magyar jogrendszerben az számít jogszabálynak, ami az Alaptörvény és a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény meghatározásának megfelel. Ennek értelmében az Alaptörvény T. cikk (2) bekezdéséből következően jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelte, továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívül állapot idején és a Köztársasági Elnök szükségállapot idején kiadott rendelete. Jellemzőjük a normatív jelleg, azaz általánosan alkalmazandó és kötelező. Ebből következően a munkáltató Szabályzata nem minősül jogszabálynak.

[33] Rámutat emellett az ítéltábla arra is, hogy a Pp. 237. § (3) bekezdés a) pontjából eredő kötelezettsége a bíróságnak elsődlegesen az anyagi jogi szabályok tekintetében értelmezhető, amikor a fél ténybeli előadása nem adekvát a jogállítással, a felhozott tények nem feleltethetők meg a megjelölt anyagi jogszabályi rendelkezéseknek, mert a bíróság megítélése szerint az előadott tény nem annak a jognak az alkalmazásához vezetnek, mint amit a felperes megjelölt. Ennek keretében tisztázza azt is, hogy az alkalmazandó jogszabály melyik hatályos időállapotát kívánja figyelembe venni a fél, tájékoztatja arról, ha a jogvita más eljárási törvény hatálya alá tartozik, stb.

[34] A fentiekből következően az alperesnek ezen jogszabálysértésre való hivatkozása alaptalan, így nincs jelentősége annak, hogy az elsőfokú bíróság által elkövetni vélt mulasztás hiányában milyen bizonyítékokat csatolt volna. Helyesen hivatkozott arra ebben a körben a felperes, hogy az alperes által hivatkozott bizonyítástól nem volt elzárva, a felmondás indokainak bizonyítása körében valamennyi, a fellebbezésben hivatkozott okiratot csatolhatta volna.

[35] Miután az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére nem látott okot, az annak megváltoztatására irányuló kérelmet vizsgálta. Ennek keretében úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban abból téves jogkövetkeztetést vont le. Nem értett egyet azzal, hogy a Szabályzat és az MK 122. sz. állásfoglalás értelmezésével az alperesnél nem érvényesült a zéró-tolerancia, valamint hogy a munkáltató nem bizonyította az azonnali hatályú felmondás valóságát, így az jogellenes.

[36] A fentiekkel szemben az ítéltábla értelmezése szerint az alperes Szabályzata egyértelműen fogalmaz a III.1. pontban, amikor kimondja, hogy *a munkavállaló szeszestől befolyástól mentes állapotban köteles a munkavégzés helyén megjelenni*, megerősítve a III.2. pontban foglaltakkal, hogy *a munkavállaló teljes abszolút alkoholtilalom alá esik*. Az ítéltábla álláspontja szerint az ebben a két pontban írtak egyet jelentenek a zéró-toleranciával. Az MK 122. sz. állásfoglalás 2. pontjához fűzött indokolás is ezt erősíti, amikor akként fogalmaz, hogy a munkavállaló a munkaidőben *teljes alkoholtilalom alá esik*, ha a munkaidő alatt vagy azt közvetlenül megelőző alkoholfogyasztása a szerződésből eredő kötelezettségeivel nem egyeztethető össze, vagy *ha ilyen tilalmat jogszabály, illetve a munkáltatónál érvényesülő rendelkezés ír elő*. Az alkoholfogyasztással együtt járó veszély az alkoholtilalmat előíró Kollektív Szerződéses rendelkezést vagy munkáltatói utasítás jogszerűségét általában megalapozza.

[37] Az ítéltábla ehhez kapcsolódóan utal – eltérő értelmezéssel – az elsőfokú bíróság által is felhívott BH2021.204. számú döntésében az MK 122. sz. állásfoglaláshoz kapcsolódó kúriai értelmezésre is, mely szerint a munkáltató nem dönthet bármikor a teljes alkoholtilalom bevezetéséről, hanem ezt „az alkoholfogyasztással együtt járó veszélynek” kell megalapozni vagy annak, hogy a munkavállaló „szerződésből eredő kötelezettségeivel nem egyeztethető össze”. A Kúria kifejtette azt is, hogy a bírói gyakorlat megengedő abban a tekintetben, hogy a munkáltatók mikor élhetnek a zéró-tolerancia eszközével és a bíróságok ezt a munkakörök számos típusánál megalapozottnak találták. Ennek megfelelően,

amennyiben a munkáltató teljes alkoholtilalmat ír elő, azt indokolt esetben az MK 122. sz. állásfoglalásában is rögzített elvek mentén teheti meg.

[38] Az ítéltábla szerint a köz érdekében ellátott segédfelügyelői munkakörben, formaruhában, igazolvánnyal ellátva, amikor szolgálatellátás közben önvédelemből akár testi kényszerrel is alkalmazhat, a szerződésből eredő kötelezettségeivel sem egyeztethető össze az alkoholos befolyásoltság, de jelen esetben teljesült az állásfoglalásban írt másik feltétel is, azaz utasítást, Szabályzatot is alkotott arra a munkáltató, hogy az alkoholos befolyásoltságot ellenőrizheti, azt nem tolerálja. Az ítéltábla ehhez azt is hangsúlyozza, hogy a Szabályzat alapján a munkáltató nemcsak az alkoholos befolyásoltságot, hanem azt is ellenőrzi, hogy a munkavállaló az alkoholtilalomra vonatkozó rendelkezést betartja-e.

[39] Az elsőfokú bíróság indokolásával ellentétben az ítéltábla azt állapította meg, hogy a munkáltató a Szabályzatban a munkavégzésre teljes, abszolút alkoholtilalmat írt elő, a munkavállalók munkavégzésre képes állapotát egyértelműen meghatározta, melynek betartását alappal várta el. Ebből a szempontból nincs jelentősége annak, hogy a felperesnél a 0,5 ezrelékes alkoholszintnek fizikai tünetei nem voltak, beszédén, viselkedésén az alkohol hatását nem lehetett észlelni, hiszen a munkáltató Szabályzata a legcsekélyebb mértékű alkoholtartalmat is tiltotta. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapításával szemben a Szabályzat rendelkezései miatt nem kellett a munkáltatónak egyéb körülményeket vizsgálni, a csekély alkoholos befolyásoltság önmagában megalapozta a munkaviszony azonnali hatályú felmondással történő megszüntetését.

[40] Tévesen vonta le így az elsőfokú bíróság azt a következtetést, hogy a Szabályzat alapján az állapítható meg, hogy az alperesnél nem volt teljes alkoholtilalmat előíró Szabályzat, és a zéró-toleranciára vonatkozó kifejezett rendelkezés a munkaviszony megszüntetésével összefüggésében. Ezt a megállapítást az elsőfokú bíróság nem indokolta, de az ítéltábla szerint a Szabályzat IX.9. pontjából sem lehet erre a következtetésre jutni. Ez a rendelkezés példálózva tartalmazza csak, hogy az ittas állapot és az alkoholos befolyásoltság a munkaviszony megszűnését vonhatja maga után, melyet a III.1. és III.2. pont rendelkezéseivel együtt értelmezve a következmény nem lehet kérdéses. Kétségtől a megfogalmazás, mely szerint „vonhatja” maga után jelentheti azt, hogy a munkáltató mérlegelhet, de a Szabályzat következtelen alkalmazása az ittasság nem azonos megítélése egyéb munkaviszonyra vonatkozó normákba ütközne.

[41] A perben meghallgatott tanúk közül tanú4 [19. sz. jegyzőkönyv 6. oldal (2) bekezdés] és tanú3 [27. sz. jegyzőkönyv 5. oldal (1) bekezdés] is nyilatkozott arra, hogy hasonló esetekben a munkáltató az érintett munkavállalók munkaviszonyát minden esetben megszünteti, mely állításokat a felperes nem vitatta, így azok további bizonyítása szükségtelen lett volna. Ebből következően megalapozatlan volt az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása is, hogy a perben nem volt igazolt az alperesnél kialakult olyan gyakorlat, mely a teljes alkoholtilalom előírását erősítette volna meg.

[42] Az ítéltábla utal arra is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a BH2021.204. számú eseti döntését, ugyanis az éppen azt mondta ki elvi élel, hogy a munkáltató köteles bizonyítani a zéró-tolerenciára vonatkozó kifejezett rendelkezés hiányában, hogy a munkavállaló enyhe alkoholos befolyásoltságával megszegte a munkavégzésre képes állapotban való rendelkezésre állást. A Kúria által elbírált ügyben azonban a munkáltató nem rendelkezett Szabályzattal, ami teljes abszolút alkoholtilalmat írt elő, ezért állt fent a Kúria által meghatározottan a bizonyítási kötelezettsége. A Kúria azonban a hivatkozott ítélet indokolásában azt is rögzítette, hogy a bírói gyakorlat alapján a teljes alkoholtilalom mellett a munkavállalónál bármely csekély mértékű alkoholos befolyásoltság esetén megállapítható a kötelezettségszegés, ahogy ez a korábbi ítéleteiben is megjelent (Mfv.I.10.916/2010/3., Mfv.II.10.857/2010/4. Mfv.I.10.674/2012/9.).

[43] Az ítéltábla a fentiek alapján az elsőfokú bíróságtól eltérően arra a következtetésre jutott, hogy az azonnali hatályú felmondás indoka valós. Tekintettel arra, hogy a felperes azzal, hogy a felperes a munkáltató által előírt helyen és időben a Szabályzatban rögzítettek ellenére munkavégzésre nem alkalmas állapotban jelent meg, a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét jelentős mértékben, legalább súlyos gondatlansággal megszegte, így az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában írt törvényi feltételek teljesülése miatt az jogszerű.

[44] Az ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

[45] A megváltoztatott döntés következtében a felperes pervesztes lett, így köteles megfizetni az alperesnek a Pp. 85. §-a alapján az elsőfokú eljárással felmerült, az alperes által a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2002. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és a 4/A. § alapján felszámított, azaz 110 370 forint + áfa, mindösszesen 140 170 forint elsőfokú perköltséget.

[46] Az elsőfokú eljárásban a feljegyzett illeték a pervesztes felperes munkavállalói költségkedvezménye miatt marad az állam terhén a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján. Az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét tévesen határozta meg 2 190 400 forintban. A felperes a hiánypótlási felhívás eredményeként a 3. sorszám alatt pontosította a keresetét: két havi távolléti díjként 547 600 forint, elmaradt cafeteria miatt 2023. január 1. napjától a per jogerős befejezéséig havonta 17 000 forint és elmaradt jövedelemként 6 hónap alapulvételével 1 642 800 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az elsőfokú bíróság csak az első és a harmadik tételt vette figyelembe, míg a havi 17 000 forintos követelést nem. Eddig az időpontig cafeteria címén 51 000 forintot kívánt érvényesíteni, mely együttesen számítva 2 241 400 forintos pertárgyértéket jelent a Pp. 21. § (1) bekezdés alapján. Ebből következően az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése és a 41. § (1) bekezdése alapján az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján számított illeték helyesen 134 484 forint, melyről az ítéltábla a Pp. 383. § (6) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem korlátaira tekintet nélkül hivatalból rendelkezett.

[47] A felperes köteles megfizetni az eredményesen fellebbező alperesnek a másodfokú eljárásban felmerült költségeit is, melynek összegét az ítéltábla szintén a fentebb hivatkozott IM rendelet alapján, annak 3. § (2) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdés, valamint a 4/A. § alapján a másodfokú eljárásban vitatott pertárgyértékhez, azaz 1 313 405 forinthez viszonyítottan állapított meg.

[48] A perben a feleket a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jog kedvezménye illette meg. A másodfokú eljárásban a feljegyzett illeték az Itv. 46. § (1) bekezdés alapján az illetékalap (1 313 405 forint) 8%-a, azaz 105 072 forint, mely a pereszes felperes munkavállalói költségkedvezménye folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Debrecen, 2024. január 23.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Tass Edina s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró